

חוברת תרגול – מקום בארץ: חידות תמונה (רבוסים) על יישובים

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את מבנה חידת התמונה ואת שלבי הפתרון שלה
- להכיר את הדרכים העיקריות לבניית חידה: צירוף, אותיות, סמיכות, הומופון, חיסור, מספר וצורת זוגי
- לתרגל פתרון חידות אמיתיות ולזהות יישובים לפי אזור בארץ
- לתכנן ולבנות חידת תמונה עצמית בעזרת הכללים שנלמדו

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – שלבי הפתרון

1. נכון – כך מזהים את המילים האפשריות לפני שמחברים אותן
2. לא נכון – לפעמים לתמונה יש יותר ממשמעות אחת, למשל עין יכולה להיות גם איבר וגם מעיין
3. נכון – זהו השלב השני בפתרון – ספירה לפני חיבור
4. לא נכון – תמיד בודקים אם התשובה היא באמת שם של יישוב קיים, ואם לא מחפשים מילה אחרת

חלק ב' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – סולם הרמזים ושימוש בשלבים

1. ג – מפה – איזה אזור
2. א – האות הראשונה
3. ב – כותבים הסבר איך פתרתם
4. ג – גם מספר המילים וגם מספר האותיות

חלק ג' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – תרגול והסבר

1. רואים
2. סופרים
3. יישוב

חלק ד' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה

1. א – צירוף מילים שלמות
2. ב – יה
3. ב – צירוף מילים שלמות

חלק ה' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה (המשך)

1. נכון – שתי המילים אפשר לצייר בנפרד ולחבר יחד
2. נכון – זאת צורת הנסמך בעברית, למשל רמה+גן=רמת גן

חלק ו' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – השלמות

1. רמת
2. קריית
3. אילת
4. נהריה

חלק ז' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – התאמה

1 – ב (צירוף מילים שלמות)
2 – א (צירוף מילים שלמות)
3 – ה (מילה+אותיות)
4 – ג (מילה+אותיות)
5 – ו (סמיכות (ה הופכת לת))
6 – ד (סמיכות (ה הופכת לת))

חלק ח' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – היכרות עם הדרכים

1. א – שתי מילים שנשמעות דומה אך כתובות או מתפרשות אחרת
2. א – רהיט – י = רהט
3. א – תמונת באר + הספרה 7 שנקראת בקול

חלק ט' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – זיהוי והתאמה

1. אתא
2. קריית שמונה
3. גבעתיים

חלק י׳ – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – התאמה ויישום

- 1 – ג (ראש + פינה = ראש פינה)
- 2 – ה (רהיט – י = רהט)
- 3 – ב (באר + 7 = באר שבע)
- 4 – א (גבעה + גבעה = גבעתיים)
- 5 – ד (אתה → אתא)

חלק י״א – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – הבנה מעמיקה

1. לא נכון – מורידים את האות 'י' שנמצאת באמצע המילה, לא בהתחלה
2. נכון – שתי המילים נשמעות דומה אך המשמעות שונה

חלק י״ב – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מכירים את החידות

1. נכון – כך בנוי סולם הרמזים בכל חידת תמונה באתר
2. לא נכון – יש חידות גם על קיבוצים, מושבים ואתרי טבע, לא רק ערים
3. נכון – כל חידה מתויגת ברמת קושי לפי מספר כוכבים
4. נכון – האתר מציג חידות משישה אזורים שונים בארץ

חלק י״ג – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מקום ואזור

- 1 – ב (הגליל והצפון)
- 2 – ג (חיפה והכרמל)
- 3 – ה (השרון והמרכז)
- 4 – ו (הנגב והערבה)
- 5 – א (העמקים)
- 6 – ד (השפלה והדרום)

חלק י״ד – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – פותרים את משחק המילים

1. ראש פינה
2. נהריה
3. רמת גן
4. רהט
5. גבעתיים

חלק ט״ו – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מכירים את הכללים

1. א – אומרים בקול מה רואים בכל תמונה
2. ג – שמונה
3. ב – מילה ועוד אותיות
4. א – לנסות אותה על חבר או חברה קודם

חלק ט״ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתרגלים פירוק מילים

1. שמש
2. יה
3. רהט
4. גן

חלק י״ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתכננים חידה משלנו

- 1 – ג (ראש + פינה)
- 2 – ה (איל + ת)
- 3 – ב (רמה + גן)
- 4 – א (אתה → אתא)
- 5 – ד (גבעה + גבעה)

חלק י״ח – פרק 6 • משחקים: חידון מהיר, קבוצות ומפת הארץ – זיכרון ומבנה המשחקים

1. ב – שתי נקודות
2. ב – 2 עד 4
3. א – מסבירים את משחק המילים בפתרון
4. ב – ללחוץ על הנקודה הנכונה על מפת הארץ

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מזכיר: זיהוי תמונה, ספירת משבצות, חיבור ובדיקה מול מפת הארץ
- הדוגמה לצירוף היא שתי מילים נפרדות (למשל כפר יונה) והדוגמה לסמיכות מראה שינוי ה'-ה' ל'-ת' (למשל קריית ים)
- התשובה מציגה פירוק הגיוני לחלקים מצוירים/אותיות, בהתאם לאחת מהשיטות שנלמדו

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה-ארבעה שיעורים: שיעור אחד לפתרון ולסולם רמזים, שיעור שני לדרכי הבנייה, שיעור שלישי לתרגול לפי אזור, ושיעור רביעי לבניית חידה עצמית
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד רק בחידות קלות ובדרכי בניה הבסיסיות (צירוף ומילה+אותיות), ולדלג על הומופונים וחיסור אות
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון בניתוח לשוני: מדוע צורת הנסמך משתנה בעברית, ומה ההבדל בין הומופון להומונים
- מומלץ לסיים כל פרק במשחק קצר (חידון בעל פה או עבודה בזוגות) לפני המעבר לפרק הבא, כדי לחזק את הלמידה

חוברת תרגול – מקום בארץ: חידות תמונה (רבוסים) על יישובים

מקום בארץ – חידות תמונה: מזהים את היישוב?

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים
2. פרק 2 – דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות
3. פרק 3 – צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות
4. פרק 4 – פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה
5. פרק 5 – בונים חידת תמונה משלנו
6. פרק 6 – משחקים: חידון מהיר, קבוצות ומפת הארץ

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מקום בארץ: חידות תמונה (רבוסים) על יישובים

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזאת לומדים לפתור חידות תמונה על מקומות בארץ. עוברים פרק פרק לפי הסדר. בסוף כל פרק עונים על שאלה קצרה כדי לבדוק הבנה.

מילון קטן:

חידת תמונה (רבוס)	חידה שבה תמונות ואותיות יחד יוצרות שם של מקום
צירוף	שתי מילים שלמות שמתחברות לשם אחד, כמו בית שמש
תצורה: בסיס+סופית	מילה שמורכבת מתמונה ועוד אותיות שנוספות בסוף
סמיכות	שתי מילים שהראשונה משנה צורה כשהיא נסמכת לשנייה, למשל רמה-רמת
נסמך	המילה הראשונה בצירוף סמיכות, שמשנה את צורתה
הומופון	מילה שנשמעת כמו מילה אחרת אך נכתבת או מתפרשת אחרת
חיסור אות	הורדת אות אחת ממילה כדי לקבל מילה חדשה
צורת זוגי	כפילות של אותה מילה היוצרת שם מקום, כמו גבעתיים
סולם רמזים	שלושה שלבי עזרה: מפה, אות ראשונה, משחק מילים
אזור בארץ	חלוקת היישובים למחוזות: גליל, חיפה, עמקים, שרון, שפלה, נגב

1 חלק א' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – שלבי הפתרון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השלב הראשון בפתרון חידת תמונה הוא לומר בקול מה רואים בכל תמונה	☐	☐
2	תמונה יכולה לייצג רק מילה אחת אפשרית, אין משמעות כפולה	☐	☐
3	סופרים את המשבצות כדי לדעת כמה מילים וכמה אותיות יש בתשובה	☐	☐
4	אחרי חיבור התמונות אין צורך לבדוק אם קיים יישוב כזה בארץ	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – סולם הרמזים ושימוש בשלבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הרמז הכי ראשון שמקבלים?

(א) משחק המילים (ב) האות הראשונה (ג) מפה – איזה אזור (ד) חשיפת התשובה

2. מה בא אחרי המפה?

(א) האות הראשונה (ב) משחק המילים (ג) מספר האותיות (ד) ניקוי

3. מה כותבים לפני לראות את הפתרון?

א) לוחצים ניקוי ב) כותבים הסבר איך פתרתם ג) סופרים משבצות מחדש ד) בוחרים מסלול חדש

4. מה סופרים בשלב השני?

א) רק את האותיות ב) רק את מספר המילים ג) גם מספר המילים וגם מספר האותיות

ד) רק את הצבעים בתמונה

3 חלק ג' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – תרגול והסבר

השלימו את המילה החסרה.

1. בשלב הראשון אומרים בקול מה _____ בכל תמונה

2. בשלב השני _____ את המשבצות כדי לדעת כמה אותיות יש

3. בשלב השלישי מחברים את המילים ובודקים אם קיים _____ כזה

4 חלק ד' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך בונים חידה מראש+פינה?

א) צירוף מילים שלמות ב) מילה+אותיות ג) סמיכות ד) חיסור אות

2. איזה חלק בנהריה כותבים באותיות?

א) נהר ב) יה ג) הר ד) נה

3. איך בנוי כפר יונה?

א) מילה+אותיות ב) צירוף מילים שלמות ג) סמיכות ד) צורת זוגי

5 חלק ה' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה (המשך)

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בית שמש נוצר מצירוף של שתי מילים שלמות - בית ושמש	☐	☐
2	בסמיכות, כשמילה כמו 'רמה' נסמכת למילה אחרת, ה-ה שבסופה הופכת ל-ת	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – השלמות

השלימו את המילה החסרה.

1. רמה + גן = _____ גן

2. קריה + ים = _____ ים

3. איל + ת = _____

4. נהר + יה = _____

7 חלק ז' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ראש+פינה	____	**א.** צירוף מילים שלמות
2. בית+שמש	____	**ב.** צירוף מילים שלמות
3. נהר+יה	____	**ג.** מילה+אותיות
4. איל+ת	____	**ד.** סמיכות (ה הופכת לת)
5. רמה+גן	____	**ה.** מילה+אותיות
6. קריה+ים	____	**ו.** סמיכות (ה הופכת לת)

8 חלק ח' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – היכרות עם הדרכים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה מילים שנשמעות אותו דבר?

(א) שתי מילים שנשמעות דומה אך כתובות או מתפרשות אחרת (ב) שתי מילים הפוכות באותיות

(ג) מילה שחוזרת פעמיים (ד) מילה שמתחילה באות חסרה

2. איזו דוגמה מתאימה ל'חיסור אות'?

(א) רהיט – י = רהט (ב) באר + 7 = באר שבע (ג) גבעה + גבעה = גבעתיים (ד) ראש + פינה = ראש פינה

3. כיצד בונים את השם 'באר שבע' בחידת תמונה?

(א) תמונת באר + הספרה 7 שנקראת בקול (ב) תמונת באר + תמונת שבע כבשים (ג) תמונת מים + אות ש

(ד) תמונת באר + תמונת שמש

9 חלק ט' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – זיהוי והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה 'אתה' נשמעת כמו שם היישוב _____

2. קריה + 8 = _____

3. גבעה + גבעה = _____ (צורת זוגי)

10 חלק י' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – התאמה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צירוף מילים שלמות	____	**א.** גבעה + גבעה = גבעתיים
2. חיסור אות	____	**ב.** באר + 7 = באר שבע
3. מספר במקום מילה	____	**ג.** ראש + פינה = ראש פינה
4. צורת זוגי	____	**ד.** אתה → אתא

5. הומופון	____	**ה.** רהיט – י = רהט

11 חלק י"א – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – הבנה מעמיקה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במילה 'רהיט' מורידים את האות הראשונה כדי לקבל 'רהט'	☐	☐
2	'חולה' (לא מרגיש טוב) ו'החולה' (אזור בעמק) הם דוגמה להומופון	☐	☐

12 חלק י"ב – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מכירים את החידות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בכל חידה יש סולם רמזים: קודם מפה, אחר כך האות הראשונה, ואז משחק המילים	☐	☐
2	כל 65 החידות באתר הן רק על ערים גדולות	☐	☐
3	רמת הקושי של חידה מסומנת בכוכבים: קל, בינוני או קשה	☐	☐
4	החידות באתר מתפזרות על כל אזורי הארץ, מהגליל ועד אילת	☐	☐

13 חלק י"ג – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מקום ואזור

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ראש פינה	____	**א.** העמקים
2. טירת כרמל	____	**ב.** הגליל והצפון
3. רמת גן	____	**ג.** חיפה והכרמל
4. רהט	____	**ד.** השפלה והדרום
5. מגדל העמק	____	**ה.** השרון והמרכז
6. קריית גת	____	**ו.** הנגב והערבה

14 חלק י"ד – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – פותרים את משחק המילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראש + פינה = _____

2. נהר + יה = _____

3. רמה (בצורת נסמך) + גן = _____

4. רהיט פחות האות הראשונה = _____

5. גבעה + גבעה (בצורת זוגי) = _____

15 חלק ט"ו – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מכירים את הכללים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים קודם כל בחידת תמונה?

(א) אומרים בקול מה רואים בכל תמונה (ב) מחפשים מיד בלוח התשובות (ג) סופרים כוכבים

(ד) מדפיסים את הדף

2. כמה שיטות בנייה יש?

(א) שלוש (ב) חמש (ג) שמונה (ד) עשר

3. איך בונים את נהריה?

(א) צירוף שתי מילים שלמות (ב) מילה ועוד אותיות (ג) צורת זוגי (ד) חיסור אות

4. מה עושים לפני שיתוף החידה?

(א) לנסות אותה על חבר או חברה קודם (ב) למחוק את התמונות (ג) להוסיף כמה שיותר תמונות

(ד) לא לבדוק כלום

16 חלק ט"ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתרגלים פירוק מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בית + _____ = בית שמש

2. נהר + _____ = נהריה

3. רהיט פחות אות אחת (י) נותן את היישוב _____

4. רמה שנסמכת למילה גן הופכת ל... רמת _____

17 חלק י"ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתכננים חידה משלנו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צירוף שתי מילים שלמות	___	**א.** אתה → אתא
2. מילה + אותיות	___	**ב.** רמה + גן
3. סמיכות (ה הופכת לת)	___	**ג.** ראש + פינה
4. צליל דומה – הומופון	___	**ד.** גבעה + גבעה
5. צורת זוגי	___	**ה.** איל + ת

18 חלק י"ח – פרק 6 • משחקים: חידון מהיר, קבוצות ומפת הארץ – זיכרון ומבנה

המשחקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה נקודות מקבלים בניסיון הראשון בחידון המהיר?

א) נקודה אחת ב) שתי נקודות ג) שלוש נקודות ד) ארבע נקודות

2. כמה קבוצות אפשר לקבוע במשחק הקבוצות?

א) 1 עד 2 ב) 2 עד 4 ג) 5 עד 6 ד) 7 עד 10

3. איך מקבלים נקודת בונוס במשחק קבוצות?

א) מסבירים את משחק המילים בפתרון ב) מציירים תמונה חדשה ג) שרים שיר

ד) בוחרים קבוצה נוספת

4. מה עושים במשחק המפה?

א) לכתוב את שם היישוב באותיות ב) ללחוץ על הנקודה הנכונה על מפת הארץ

ג) לצייר את התמונה מחדש ד) לבחור צבע למפה

כרטיס יציאה

מה שלושת השלבים לפתרון חידת תמונה, ולמה חשוב לעשות אותם לפי הסדר?

תנו דוגמה אחת לצירוף מילים ודוגמה אחת לסמיכות, והסבירו את ההבדל ביניהן

בחרו יישוב מוכר ותארו איך הייתם מפרקים את שמו לחלקים בחידת תמונה

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀